

Pracownia filozofii eksperymentalnej "KogniLab"
Kształtowanie się intuicji filozoficznych

Ten kwestionariusz będzie czytywany automatycznie przez program komputerowy. Prosimy użyć długopisu do wypełnienia. W pytaniach otwartych prosimy pisać drukowanymi literami.

Wzór zaznaczenia: ☒ Prosimy o zaznaczenie jednej odpowiedzi, chyba że pytanie mówi co innego.
Usunięcia zaznaczenia: ☐ W pytaniach na skali (1–5) zaznacz tę odpowiedź, która pasuje najlepiej.

Badanie, w którym Państwo uczestniczą, służy sprawdzeniu tego, jak na filozoficzne intuicje wpływa wykształcenie filozoficzne. Państwa odpowiedzi są anonimowe, a wyniki będą analizowane wyłącznie grupowo. Kwestionariusz składa się z części, w której pytamy Państwa o studia i zainteresowania, oraz 10 historyjek, o których ocenę prosimy.

Badanie jest anonimowe, udział w każdym z etapów nie zajmie Państwu dłużej niż 15 minut. W badaniu nie ma „dobrych”, „poprawnych” „złych” czy „błędnych” odpowiedzi. Chcemy dowiedzieć się, jakie mają Państwo intuicje na temat czytanych historii.

1 Dane demograficzne

1.1 Prosimy przykleić w tym miejscu naklejkę z kodem:

1.2 Jaki jest Twój podstawowy kierunek studiów?

1.3 Rok urodzenia:

1.4 Płeć:

- | | |
|----------------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> Kobieta | <input type="checkbox"/> Mężczyzna |
| <input type="checkbox"/> Inna | <input type="checkbox"/> Nie chcę odpowiadać na to pytanie. |

1.5 Czy w szkole średniej uczestniczyłeś/uczestniczyłaś w zajęciach z filozofii lub etyki?

- | | |
|------------------------------|------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Tak | <input type="checkbox"/> Nie |
|------------------------------|------------------------------|

1.6 Czy startowałeś/startowałaś kiedyś w Olimpiadzie Filozoficznej lub Konkursie Filozoficznym?

- | | |
|------------------------------|------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Tak | <input type="checkbox"/> Nie |
|------------------------------|------------------------------|

1.7 W którym roku rozpocząłeś/rozpoczęłaś studia filozoficzne?

1.8 Czy w ubiegłych latach podejmowałeś/podejmowałaś już studia na innym kierunku niż filozofia?

Jeśli tak, to jakie i na którym roku?

- | | |
|------------------------------|------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Tak | <input type="checkbox"/> Nie |
|------------------------------|------------------------------|

a.

b.

c.

1.9 Które dziedziny filozofii interesują Cię najbardziej? (Prosimy zaznaczyć nie więcej niż 3)

- | | |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> Epistemologia | <input type="checkbox"/> Logika |
| <input type="checkbox"/> Etyka | <input type="checkbox"/> Filozofia polityki |
| <input type="checkbox"/> Filozofia społeczna | <input type="checkbox"/> Historia filozofii |
| <input type="checkbox"/> Filozofia kultury | <input type="checkbox"/> Estetyka |
| <input type="checkbox"/> Filozofia religii | <input type="checkbox"/> Filozofia nauki |
| <input type="checkbox"/> Filozofia analityczna | <input type="checkbox"/> Ontologia |
| <input type="checkbox"/> Filozofia nieanalityczna | |

Inne:



2 Amerykański samochód

Bartek ma znajomą Julię. Pamięta, że Julia przez wiele lat jeździła samochodem amerykańskiej marki Buick. Sądzi więc, że Julia jeździ amerykańskim samochodem. Nie wie jednak, że Julia niedawno sprzedała ten samochód i kupiła samochód marki Pontiac. Pontiac to amerykańska marka.

2.1 Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem

Bartek wie, że Julia jeździ amerykańskim samochodem?

☐ Tak

☐ Nie

2.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ○ ○ ○ ○ ○ bardzo wysoki

3 Stodoły

Zuza wygląda przez okno samochodu i widzi niedaleko drogi stodołę. Sądzi więc, że przy drodze jest stodoła. Zuza nie zdaje sobie jednak sprawy z tego, że właśnie przejeżdża przez okolicę, w której kręca film, i filmowcy zbudowali w tym miejscu wiele makiet stodół, które z drogi wyglądają jak prawdziwe stodoły. Ta stodoła, na którą patrzy Zuza, nie jest akurat makietą, jest jedyną prawdziwą stodołą w okolicy.

3.1 Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem

Zuza wie, że przy drodze, którą jedzie, jest stodoła?

☐ Tak

☐ Nie

3.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ○ ○ ○ ○ ○ bardzo wysoki

4 John-termometr

Pewnego dnia John został ogłuszony i porwany przez grupę działających w słusznej sprawie naukowców wysłanych przez starszyznę społeczności, do której należał John. Mózg Johna został przeprogramowany w taki sposób, by John zawsze prawidłowo szacował temperaturę otoczenia. John nie miał jednak zielonego pojęcia, że ktokolwiek coś zmienił w jego mózgu. Kilka tygodni później przeprogramowanie mózgu sprawiło, że John zaczął uważać, że w jego pokoju jest 21 stopni Celsjusza. Nie miał na to żadnych innych dowodów prócz swojego silnego przekonania. Skądinąd w pokoju rzeczywiście było 21 stopni Celsjusza.

4.1 Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem

John wie, że w jego pokoju jest 21 stopni Celsjusza?

☐ Tak

☐ Nie

4.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ○ ○ ○ ○ ○ bardzo wysoki



5 Teleportacja

Jest 2450 rok. Cywilizacja ludzka dokonała ledwo wyobraźalnego dla nas skoku technologicznego. Derek mieszka na Ziemi, jego żona jest na Wenus, a matka na Marsie. Derek, mając dość samotności, wchodzi do teleportera kwantowego, który ma na Ziemi blisko domu, i mówi: „Chcę spotkać się i z żoną, i z mamą”. Naciska guzik. Po chwili całe jego ciało jest już przeskanowane, a informacja o strukturze komórek i stanie umysłowym zostaje wysłana tunelem czasoprzestrzennym na Wenus i na Marsa, gdzie zostaje bezbłędnie odwzorowana w formie fizycznej. Po chwili na Wenus w apartamencie żony Dereka w teleporterze pojawia się postać. Kobieta obejmuje ją z radością w oczach, mówiąc: „Mój drogi, jak miło cię widzieć!”. Oboje są szczęśliwi. W tym samym czasie również na Marsie u matki Dereka z teleportera wychodzi postać. Kobieta obejmuje ją z radością w oczach, mówiąc: Mój drogi, jak miło cię widzieć!”. Dom Dereka na Ziemi jest teraz pusty.

5.1 Która możliwość najlepiej opisuje to, co się stało?

- | | |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> Derek objął swoją żonę, ale matkę objął ktoś inny. | <input type="checkbox"/> Derek objął swoją matkę, ale żonę objął ktoś inny. |
| <input type="checkbox"/> Ktoś inny objął żonę, ktoś inny matkę, żadnej nie obejmował Derek. | <input type="checkbox"/> Derek objął zarówno żonę, jak i matkę. |

5.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ bardzo wysoki

6 Imieniny

Ania zastanawia się z mamą nad przyjęciem niespodzianką urodzinową dla taty. Mówi: „Mamo, jeśli zorganizujemy w tę sobotę przyjęcie urodzinowe dla taty, zrobimy mu ogromną przyjemność. Tylko cioci Lusi będzie przykro, bo nie będzie mogła wtedy przyjść”. Mama odpowiada: „Zupełnie nie obchodzi mnie to, czy cioci będzie przykro. Chcę jedynie zrobić przyjemną niespodziankę twojemu tacie. Zorganizujemy przyjęcie urodzinowe w tę sobotę”. Przyjęcie urodzinowe zostało zorganizowane w sobotę. Zgodnie z przewidywaniami, cioci było przykro, że nie mogła przyjść.

6.1 Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem

Mama umyślnie zrobiła przykrość cioci Lusi?

- | | |
|------------------------------|------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Tak | <input type="checkbox"/> Nie |
|------------------------------|------------------------------|

6.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ bardzo wysoki

7 Planeta B297A

Planeta B297A do złudzenia przypomina Ziemię. Jest jednak pewna różnica – bezbarwna i bezwonna substancja, którą można znaleźć w jeziorach i rzekach i którą można pić, by ugasić pragnienie, nie składa się z dwóch atomów wodoru i jednego atomu tlenu, lecz ma inną strukturę chemiczną – XYZ.

7.1 Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem

XYZ to woda?

- | | |
|------------------------------|------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Tak | <input type="checkbox"/> Nie |
|------------------------------|------------------------------|

7.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ bardzo wysoki



8 Niezupełność arytmetyki

Wyobraźmy sobie, że Jan na studiach dowiedział się, że to Gödel udowodnił jedno z najważniejszych twierdzeń matematyki, tak zwane twierdzenie o niezupełności. Jan, będąc niezgorszym matematykiem, potrafi zrekonstruować dowód, a za jego autora uważa oczywiście Gödla. Nie wie jednak nic więcej o Gödlu. A teraz wyobraźmy sobie, że Gödel nie jest w rzeczywistości autorem tego twierdzenia. Jako pierwszy dowód przeprowadził człowiek o nazwisku „Schmidt”, którego ciało zostało znalezione w tajemniczych okolicznościach wiele lat temu w Wiedniu. Jego przyjaciel Gödel przywłaszczył sobie manuskrypt i przypisał sobie autorstwo dowodu. W ten sposób Gödel zapisał się na kartach historii jako twórca dowodu niezupełności arytmetyki. Większość ludzi, którzy kiedykolwiek słyszeli nazwisko „Gödel”, jest jak Jan: jedyne, co słyszeli o Gödlu, to to, że jako pierwszy przeprowadził dowód twierdzenia o niezupełności.

8.1 O kim mówi John, gdy używa nazwiska „Gödel”?

☐ O człowieku, który w rzeczywistości odkrył twierdzenie o niezupełności.

☐ O człowieku, który ukradł manuskrypt i przypisał sobie jego autorstwo.

8.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ○ ○ ○ ○ ○ bardzo wysoki

9 Frank i Furt

Frank ma powody, by nienawidzić Furta. Zastanawia się, czy go nie zastrzelić. Frank jednak nie wie, że ma wszczepione urządzenie, które pozwala pewnemu neuronukowcowi monitorować pracę jego mózgu i na nią wpływać. Gdyby neuronaukowiec zaczął podejrzewać, że Frank nie zdecyduje się zabić Furta (neuronaukowiec potrafi takie rzeczy odczytać z mózgu Franka), to odpowiednio wpływając na procesy mózgowe Franka, wymusiłby na nim podjęcie decyzji o zabiciu Furta. Frank sam podejmuje jednak decyzję o tym, że zastrzeli Furta. I udaje mu się to zrobić.

9.1 Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem

Frank mógł nie zabić Furta?

☐ Tak

☐ Nie

9.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ○ ○ ○ ○ ○ bardzo wysoki

9.3 Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem

Frank jest odpowiedzialny za śmierć Furta?

☐ Tak

☐ Nie

9.4 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ○ ○ ○ ○ ○ bardzo wysoki

9.5 Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem

Frank jest winny zabicia Furta?

☐ Tak

☐ Nie

9.6 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ○ ○ ○ ○ ○ bardzo wysoki



10 Skrzypek

Któregoś październikowego ranka budzisz się i odkrywasz, że leżysz na szpitalnym łóżku podłączony do światowej sławy skrzypka. Skrzypek ma uszkodzone nerki, a zgodnie ze wszystkimi danymi lekarskimi jesteś jedyną osobą, która ma odpowiedni typ krwi i przeciwciał, by móc mu pomóc. Zeszłej nocy krwioobieg skrzypka został połączony z twoim tak, by twoje nerki mogły również oczyszczać jego krew. Ordynator szpitala mówi ci: „Jeśli odłączymy teraz od ciebie skrzypka, to umrze. Żeby przeżyć potrzebuje być podłączony do ciebie przez trzy kwartały. W czerwcu, kiedy skrzypek się wzmocni, będziemy mogli bezpiecznie go od ciebie odłączyć”

10.1 Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem

Moim obowiązkiem moralnym jest pozostać podłączonym do skrzypka?

☐ Tak

☐ Nie

10.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ bardzo wysoki

11 Maszyna przyjemności

Któregoś dnia słyszysz dzwonek do drzwi. W progu stoi wysoki mężczyzna w czarnym płaszczu i okularach przeciwsłonecznych. Przedstawia się jako Smith. Twierdzi, że ma dla ciebie bardzo ważną propozycję. Trochę zaniepokojony, ale ciekawo zapraszasz go do środka. „Zostałeś wskazany przez nasz system jako idealny kandydat” mówi Smith. „Możemy podłączyć twój mózg do stworzonej przez nasz zespół neuronaukowców maszyny symulującej doświadczenie. Podczas gdy twoje ciało będzie w maszynie, będziemy mogli stymulować twój mózg tak, by to, czego doświadczysz, nie różniło się jakościowo od myśli, przeżyć ani uczuć, które możesz mieć w świecie rzeczywistym. Możesz powiedzieć nam dokładnie, co chciałbyś przeżyć i osiągnąć, i zamienić swoje życie w satysfakcjonujące pasmo przyjemności. My odpowiednio zaprogramujemy maszynę, byś miał wybrane przez siebie wrażenia i przeżycia. Będiesz ze wszech miar szczęśliwy. W maszynie zapomnisz, że kiedykolwiek do niej wchodziłeś, wszystko będzie wydawało ci się rzeczywiste. Nie musisz martwić się też o rodzinę i bliskich – im też proponujemy wejście do maszyn, będą więc mogli zdecydować o swoim życiu i szczęściu”.

11.1 Co byś wybrał?

☐ podłączyć się do maszyny

☐ pozostać w świecie rzeczywistym

11.2 Jaki stopień pewności przypisujesz swojej odpowiedzi?

bardzo niski ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ bardzo wysoki

